

Christian Rabjerg Madsens tale ved Landbrug & Fødevarers stormøde

Taler

Christian Rabjerg Madsen
Minister for natur og dyrevelfærd

Dato

31. august 2026

Sted

Odense Congress Center

Omstændigheder

Talen blev holdt på et stormøde, som Landbrug & Fødevarer afholdt i Odense som reaktionen på regeringen Mette Frederiksen III's landsbrugspolitik.

1 Kære Landmænd

Min farfar – eller bedstefar som vi kaldte ham – var landmand i Vestjylland. I Østergaarde nordøst for Ølgod.

5

Han kom ud og tjene på Fyn. Og købte siden sammen med min bedstemor gården udenfor Ølgod. Han var skolekommissionsformand og formand for andelsmejeriet i Ølgod.

- 10 Da jeg gik i gymnasiet i Varde, skrev jeg historieopgave om andelsbevægelsen. I den historiebog, jeg brugte, var der et lille billede af min bedstefar – Børge Madsen hed han.

- 15 Danmarks første andelsmejeri i Hjedding blev nemlig til Ølgod Andelsmejeri, så det var for Danmarkshistorien, ikke et hvilket som helst mejeri, han var formand for.

Andelstanken og arbejderbevægelsen er de to vigtigste folkelige strømninger i udformningen af det moderne Danmark.

20

Og selvom de manifesterede sig i to partier: Venstre og Socialdemokratiet, deler de en fælles vision om at løfte mennesker gennem samarbejde, solidaritet og demokrati.

- 25 Jeg elskede at komme på gården hos mine bedsteforældre. Elskede stemningen i høsten. Elskede at springe fra svimlende højder på halmloftet. Elskede ansvaret

ved at genne køer hjem fra marken.

30 De mange timer på gården i mit barndomsland gør, at jeg føler mig nært
forbundet til mine bedsteforældres værdier om ordentlighed, svare enhver sit og
passe sit arbejde. Kan du være en kår om æ nat. Kan do være æ Kår om æ daw.

35 Den danske arbejdsmoral understøttes af værdier i dansk landbrug. Og der er få
ting, der har tjent Danmark så godt, som vores arbejdsmoral og villighed til at
stå op om morgenen.

Så tak for at I bærer en så afgørende værdi for Danmark i jeres virke hver eneste
dag.

40 Men jeg elsker også den danske natur. Klitlandskabet og den vilde vestkyst. De
bakkede skove på Jyllands østkyst. Søer, fjorde og snoede åer. Jeg elsker at gå tur
i skoven med mine tre børn. Eller at vinterbade en kold morgen inden arbejde.

45 Det er afgørende for mig som menneske og i mit virke som minister, at vi skaber
plads for begge dele: Et stærkt landbrug og en sund natur.

50 Derfor vil jeg gerne starte med at tale om, hvad der er årsagen til, at vi er her i
dag.

Det er ikke den nye reguleringsmodel for kvælstof. Den er blot en reaktion på
den egentlig årsag til, at vi er samlet her i dag.

55 Vi er her, fordi vores fjorde og kyster igen i år ser ud til at sætte rekord i iltsvind.
Vi har en konto hos vandmiljøet, som er kritisk overtrukket.

60 Det er den, fordi vi i mange år har undladt at tage de nødvendige beslutninger.
Vi har ikke fået lavet de nødvendige reduktioner af kvælstof i vores vandmiljø.

Vi står derfor med fjorde og kyster med et tykt lag fedtemøg, og med iltsvind,
der år efter år kvæler liv.

Det vi gør i dag, burde vi have gjort i går. Vi kan ikke skubbe problemet foran

os, til det en dag bliver vores børns ansvar.

70 Det tror jeg, vi er enige om. Det er derfor, at vi sammen skabte den grønne trepart.

Det er derfor, at vi sammen er i gang med at gøre den danske natur stærkere og mere modstandsdygtig.

75

Det er derfor, at vi sammen udvikler – ikke afvikler – et stærkt, moderne og bæredygtigt landbrug.

Og vi kommer til at følge den plan, som vi har lagt sammen i den grønne trepart.

80

I står derfor over for store og nødvendige forandringer.

Men jeg vil gerne understrege, at det ikke er forandringer, der står i modsætning
85 til et stærkt landbrug. Det skal vi have nu og i fremtiden. Vi tager derfor jeres bekymringer alvorligt.

Det er en ordentlig mundfuld, vi er i gang med. Det er en af de mest ambitiøse planer for Danmark og for landbruget nogensinde.

90

Det bliver svært. Men det er det rigtige at gøre for Danmark.

95 Jeg er enormt glad for det ansvar, som I i landbruget har taget på jer. Det gør en kæmpe forskel over alt i landet.

Ikke mindst at I tager ansvar for samarbejdet ude i de lokale grønne treparter. For en stor og kompleks opgave lokalt.

100

Jeg ved godt, at der er knaster i flere af de lokale grønne treparter. Hvor jeres repræsentanter har sagt pause.

105 Jeg håber, at pausen bliver kort. Og jeg er glad for, at I meget klart markerer, at I står ved de aftaler, der er indgået.

Vi har brug for jer. Sammen skaber vi de bedste løsninger.

110 Samarbejdet er den absolut største styrke ved treparten. Når man sidder med ved bordet, får man indflydelse.

115 Alternativet til den nye kvælstofsreguleringsmodel er ikke ingenting.

Intet er ikke muligt. Vi står her i dag, fordi for mange har gjort for lidt i for lang tid.

120 Vi ved, at der skal store reduktioner til, før det har den ønskede effekt på vores fjorde og kyster.

Alternativet til den nye model ville være en model, som ville være mindre fleksibel og dyrere for dansk landbrug.

125

Den nye model er mere fleksibel end den nuværende. Det betyder, at I kan løfte indsatsen med langt flere værktøjer.

130 Det gælder alt fra braklægning og kvælstofreduktion over afgrødeskift og opkøb af udledningskvoter fra andre landbrugere. Væk med millimeter regulering af virkemidler. Ind med effekten af det gode landmandskab.

135 Det er en model, der er baseret på det bedst tilgængelige faglige grundlag. Og på det som vi aftalte i den oprindelige trepartsaftale. At der skulle indføres en ny reguleringsmodel fra 2027.

140 Er det en perfekt model? Sådan en findes desværre ikke.

Når vi indfører en helt ny type regulering, bliver vi løbende klogere på, om der er dele af den, som vi med fordel kan justere. Og det er jeg åben overfor.

145 Vi kommer til at lytte til både jer og til forskningsinstitutioner. Alle forslag og erfaringer, der kan gøre modellen bedre, modtages med glæde.

Det er ånden i treparten. At vi løbende justerer vores løsninger. Vi får mere erfaring. Vi bliver klogere.

150

Der vil være ting, der virker lige efter hensigten.

Der vil være andre ting, der ikke rammer fuldstændig plet.

155 Jeg og regeringen er meget opmærksomme på at sikre de bedst mulige betingelser for landets grøntsagsproduktion.

Den fylder beskedent i det samlede landbrugsareal, men som I og nogle medier bl.a. har kunnet fortælle, så står nogle producenter til at blive hårdt ramt af den nye kvælstofregulering.

160

Derfor har jeg bedt eksperter om at dobbelttjekke vidensgrundlaget for udvaskningen fra grøntsag- og kartoffelproduktionen.

165 For vi skal selvfølgelig også i fremtiden have en stærk grøntsagsproduktion i Danmark. Så de grøntsager, der er i indkøbskurven, er danske.

170 Men jeg vil gerne understrege, at der er ting, der ligger fast.

Justeringer af modellen må ikke gå på kompromis med vores ambitioner for vandmiljøet eller have betydning for tidspunktet for implementeringen.

175 Vi har gjort for lidt i for lang tid. Det er nu, og det er nødvendigt. Vi kan ikke blive ved med at vente på nye data. For man kan altid finde en grund til at vente på nye data.

Det bliver hårdt. Jeg står ikke her og siger, at det ikke vil kunne mærkes.

180

Selvfølgelig vil en hårdere regulering kunne mærkes hos jer.

Derfor følger der også en kompensationsordning med. På 1,2 milliarder. Og jeg synes også, at vi skal huske, at I kan påvirke reguleringen ved at deltage i arealomlægningen.

Jeg forstår jeres frustration, men frustrationen er jo en konsekvens af, at man i for mange år har udledt alt for store mængder kvælstof.

I en perfekt verden var det her ikke nødvendigt. Der havde man for mange år siden taget de svære beslutninger.

Det gør vi nu. Og husk, at målet er ikke regulering. Tværtimod. Målet er, at arealudtag presser reguleringen ned og væk. Det er den rejse, vi nu begynder sammen.

Kursen er sat. Destinationen er et Danmark med et stærkt og bæredygtigt landbrug. Badestrande fri for fedtemøg. Fisk i stedet for iltsvind.

Et Danmark, hvor vores efterkommer kan sige til os: I sprang ikke over hvor gærdet er lavest. I viste, at landbrugets og Danmarks værdier om hårdt arbejde, ordentlighed og samarbejde holdt og leverede afgørende positive forandringer af Danmark.

Tak for ordet.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/christian-rabjerg-madsens-tale-ved-landbrug-fodevarers-stormode>